

Evaluatie herstel eilegplaatsen

Rob van Westbroek

In de vorige nieuwsbrief maakten we melding van het herstellen van eilegplaatsen voor de zandhagedis langs het traject van Rob van Westbroek, in de duinen nabij Heemskerk. Door vergrassing en verbossing waren open zandplekjes een zeldzaamheid geworden. Samen met PWN-boswachter Simon Aardenburg heeft Rob drie locaties handmatig vrijgemaakt van begroeiing. Zie hier het resultaat.

De herstelwerkzaamheden werden uitgevoerd op 31 mei 2002. Per locatie zal ik een korte toelichting geven over de locatie zelf en over de waarnemingen.

de helling

De eerste locatie was een door helm en duinriet dichtgroeïende helling, waar een eik en enkele meidoorns voor schaduw zorgden. Op de helling werden verschillende, voorheen open, plekken weer vrijgemaakt van vegetatie. Daarbij werden de meeste wortels uit deze ketels verwijderd, zodat ze niet te gemakkelijk weer dicht groeien. Ook werden de eik en wat meidoornopslag weggezaagd. De laatste jaren werden op deze locatie steeds minder volwassen dieren en nagenoeg geen juvenielen meer

Lege eischalen van uitgekomen zandhagediseitjes liggen op de eiafzetplek. Foto: Annie Zuiderwijk.

geteld. Het seizoen 2002 liet geen opmerkelijke toename zien van het aantal hagedissen. Wel werden er op de helling dit najaar drie jonkies geteld. Op 24 september is naar eischalen gezocht. Er werd maar één legsel van vijf eieren gevonden op de hoogst gelegen open plek. Van dit legsel was één ei niet uitgekomen. Dit bevatte de resten van een embryo.

de vlakke top

Deze locatie bestond uit een voor ca. 70 % dichtgegroeide, voormalige grote open plek op een vlakke top naast de eerste locatie. Het aantal waargenomen hagedissen rond deze plek is gering. Jonkies zijn er in het

geheel niet gezien. Deze grootste open plek leverde uiteindelijk elf uitgekomen eieren op. Dit is een leuk resultaat, omdat op deze locatie al jaren geen eieren meer werden gevonden.

de oude eilegplaats

Deze laatste locatie is de oudst bekende eilegplaats, op de top van een helling. De plek ligt enige tientallen meters verwijderd van de overige twee locaties. Op de helling grenzend aan deze eiafzetplaats werden, evenals voorgaande jaren, gedurende het seizoen 2002 regelmatig hagedissen gezien. Het aantal jongen dat ik rond deze plek gezien heb is gering; twee tot vier per bezoek. Het aantal gevonden eischalen was echter spectaculair te noemen. Werden vorig jaar nog maar drie eieren opgegraven, nu konden 48 uitgekomen eieren worden geteld!

veel jongen elders op traject

Rond de nieuw aangelegde eiafzetplekken werden in 2002 weinig juvenielen waargenomen. Dit in tegenstelling tot de rest van het traject, waar op 24 september maar liefst 76 juvenieltjes werden geteld! Zo'n groot aantal was door mij nog nooit eerder gezien.

Hieruit valt af te leiden dat op meer plaatsen eieren uitkomen dan op de drie gerestaureerde plekken. Waarschijnlijk zijn dat open plekken langs een ruitepad en een plek waar kinderen spelen.

conclusie

De eerste twee locaties waren tot voor kort hoogstwaarschijnlijk niet in gebruik als eiafzetplek. De maatregelen hebben er toe geleid dat hier toch enkele eieren werden afgezet. Op de oude bekende eiafzetplek hadden de maatregelen een nog groter effect. Blijkbaar keren de vrouwtjes graag terug naar een reeds bekende locatie, zodra deze weer geschikt is gemaakt voor de eiafzet.